

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Considerationes & Veritates communes omnibus statibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

quet te hanc diminuere virtutem cum adhuc murmurat; nam illi te opponis, ejus resistis gratiæ; neque minus ei contradicis quam si negares quod dicitur de eius virtute & potentia, palamque diceres te contrarium experiri. O te miserum qui cum Christi hostibus expugnas crucem, à qua poteras contra tuos hostes propugnari!

III. PUNCTUM.

SIC ergo quando quis invenit aliquid asperum de quo conqueritur, & de inventa cruce conqueritur, & inventa cruce tantum is detrahit, quantum in pœnis murmurat, Quia sic virtutem eius diminuit quod est illi detrahere, & honorem qui hodie ab omnibus ille conferitur velle quodammodo subtrahere, perinde ac si crucis hostis, & de illis esset quos Apostolus vocat, *Inimicos crucis Christi!* Certè non alios ita vocat quam qui terrena sapiunt & delicias præferunt veris bonis, atque hoc sæpe cum à se dictum scribat, nunc se stentem ait iterare ac rursus repetere, cum sic ad Philippenfes scriberet. Quod & alius Apostolus his aptè verbis exponit: *Hi sunt murmuratores, querulosi, secundum desideria sua ambulantes.* Vide ne quò impietatis te murmur tuum

Phil. 3.
S. Iudas.

adigat! Vide ne quantum gravius in pœnas devolvaris cum de pœnis cõquereris! nihil enim ita celeriter ac severè punit Deus quam istos murmuratores, ut præclare Judith suis Bethulicis, unde & patientiæ commendanda sumit argumentum: *Omnes, inquit, qui placuerunt Deo, per multas tribulationes transferunt fideles. Illi autem qui tentationes non susceperunt cum timore Domini, & impatientiam suam & improperium murmuratiõis suæ contra Dominum protulerunt, exterminati sunt ab exterminatore & à serpentibus perierunt.* Et nos ergo non ulciscamur nos pro his quæ patimur, sed reputantes peccatis nostris hac ipsa supplicia minora esse, flagella Domini quibus quasi servi corripimur, ad emendationem & non ad perditionem nostram evenisse credamus. Et dixerunt illi Ozias & Presbyteri; *omnia quæ locuta es, vera sunt & non est in sermonibus tuis ulla reprehensio*

Judith 8.

1. Cor. 10.
Num. 11.

Velle ne tu illam reprehendere? Nonne tu igitur reprehensibilis es, si murmurare pergis! Custodite ergo vos à murmuratiõne quæ non solum nihil prodest, ut monet Sapiens, sed & valde nocet ut visum est, unde idem pergit; & à detractione parcite lingua, quoniam sermo obscurus in vacuum non ibit, os autem quod mœtatur, occidit animam. Vide supra in Quadragesima, singulis pene hebdomadis & feriis.

Sap. 1.

CONSIDERATIONES ET VERITATES COMMUNES OMNIBUS STATIBUS.

PRIMA CONSIDERATIO. NON SINE DEO STATVM Esse deligendum.

Va filii desertores, dicit Dominus, ut faceretis consilium & non ex me, & ordiremini telam, & non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum, & os meum non interrogastis. Matæ 30.

VERITAS PRACTICA.

Præcipitatio animi in statu vitæ deligendo, præcipitium est animæ.

SENSVS est, quod qui sine Deo temerè statum

vita præsentis eligit, timere debet ne statum eligat futura damnationis.

RATIO est, quia illi suo in statu timendum est in futuram vitam, qui statum exerceat sine dũ & gratiis Dei.

Sed qui sine Deo temerè statum vita præsentis eligit,

eligit, statum exercet ordinariè sine ductu & gratiis Dei.

Ergo timere debet, ne statum eligat futura damnationis; sitq; anime præcipitium illa præcipitatio animi, quo movetur in hoc vel illud vocationis genus, non ritè priùs consulto Deo.

I. PUNCTUM.

QUANTI sit momenti hæc consideratio vel ex hoc liquet, quod non modò totius vitæ præsentis sed & futuræ, necnon æternitatis operosum illud negotium agitur, cui uni operando creati sumus. Neque verò tantus est labor in cognoscendo & eligendo vitæ statu, si Deum consulas, quantum est periculum ne consulas, & quantum est damnum si statum eligas non consulto Deo. Quamobrem sic est formata veritas quæ consideranda proponitur, ut seridè apprehendas non esse quidquam statuendū sine Deo, de statu vitæ præsentis; cum sic alioquin statueretur de statu futuræ damnationis. Expende singulas propositiones quæ id declarant.

Prima est manifesta; quid enim speret is aut quid non timeat qui sine ductu & gratiis Dei statum exercet? An poterit aliquid boni sine Deo? aut si nihil boni præstet, an poterit rectè sperare salutem? an poterit non timere damnationem? Nonne à statu vitæ velut à certa vivendi regula, petenda est ratio totius boni quod agas, orationum, eleëmofynarum, jejuniorum; & similibus bonorum operum, quæ ita dependent à proprio cuiusque statu, ut in quo unus bene, male alius operari possit? Jam verò si status sit à Deo destitutus, neque eius ductus & gratia dirigatur, nonne velut distorta regula, quidquid ad eum dirigitur depravabit? Si radix est amara,

Matth. 7. quales erunt fructus? Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? si scaturigo luculenta, quales rivuli fluent? si nequam oculus fuerit, nonne etiam, quod aiebat Dominus, corpus tuum tenebrosum erit? Vide ergo ne lumen quod in te est, tenebra sint; nam si tenebra sunt, ipsa tenebra quanta erunt: vide ne infau-

Luc. 11. sta illa in te cadant: Va eis quoniam recesserunt à me; sed & va eis cum recessero ab eis.

Matth. 6. Osee 7. & 9.

II. PUNCTUM.

SED qui sine Deo temerè statum vitæ præsentis eligit, statum exercet ordinariè sine ductu & gratiis Dei.

Primò enim qui rem tanti momenti, qualis est electio status, sine Deo constituit, quæ minora sunt sine illo facile aggreditur, nec multum curabit ductum eius aut gratias quibus regatur. Illa illa libido quæ traxit animum ad talem vitæ statum, sic constanter inducet ad eum exercendum, ut vix ullo alio moveatur motu. *Proverbium est, inquit Sapiens, adolescens iuxta viam suam, etiam cum se- Pr. 2. nuerit non recedet ab ea. VNVSQ; VIQ;VE in vi- Is. 53. am suam declinavit.*

Deinde verò licet oraret, nonne hæc est ordinaria pœna peccatorum, ut eorum preces difficilius exaudiantur, cum præcipuè circa id orant in quo peccaverunt? Si peccatum quidem suum agnoscerent & de instaurando statu cogitarent, forsitan ignosceret Deus, ut alia meditatione videbitur; sed cum suo in errore permanentes efflagitent gratias ad illum statum exercendum quem noluit Deus, aut certe in quo eligendo non est consultus, vix eas obtinerent, & justè remitterentur ad illos quorum consilium potius quàm Dei quaesierunt; *Surgant, & opitulentur vobis, & in necessitate vos protegent: Nam si parentes filium, qui se inconsultis matrimonium cõtraxisset, jure privarent suis bonis, aut gratiâ quam illi aliobuin contulissent, nonne eodem & potiori jure Deus filios illos subtractionis puniet, qui nec eo rogato nec consulto, in statum vitæ se injezarunt? Va qui pradaris, nonne & ipse pradaris, & qui spernis, nonne & ipse sperneris: Cum consummaveris depradationem, depradaberis, cum fatigatus deseris contemmere, contemneris.*

III. PUNCTUM.

SIC ergo est, quod qui sine Deo temerè statum vitæ præsentis eligit: timere debet, ne statum eligat futura damnationis.

Nam quicumque sit ille status, nisi Deus adsit, quis digne Deo poterit eum exercere? Quis sine Deo tutus, cum etiam adjuvante Deo, tam multi sua culpa cadant? Quis porò justius à Deo dici potest in statu exercendo delersi, quàm qui dum statum eligeret, Deum

Deum deseruit? Nonne illis jam pridem dictum, dereliquistis Dominum ut derelinqueret vos? quantumcumque sint illi prudentes, peribit sapientia à sapientibus eius, & inimicis suis prudentium eius absconditur. Væ qui profundi estis corde, ut à Domino abscondatis consilium, quorum sunt in tenebris opera, & dicunt, quis videt nos, & quis no vit nos? perversa est hæc vestra cogitatio, quasi si lutum contra frigidum cogitet & dicat opus factori suo, non fecisti me, & signentium dicat fictori suo, non intelligis.

Quamobrem id summopere præcavendum, & audiendus in primis Sapiens: fili, sine consilio nihil facias, & post factum non poenitebit. In via ruina non eas, & non offendes in lapides: nec credas te via laboriosa, ne ponas anima

tua scandalum. Rursumque idem & apertius. Cor boni consilii statue tecum, non est enim aliud pluris illo. Anima viri sancti enuntiat aliquando vera, quam septem Circumspectores sedentes in excelso ad speculandum. Et in his omnibus deprecare Altissimum, ut dirigat in veritate viam tuam. **LOQUERE** Domine quia audit servus tuus. **NOTAM** fac mihi viam in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam. Eripe me de inimicis meis Domine, & doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu. Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam propter nomen tuum: Domine vivificabis me in aequitate tua.

De divina autem voluntate agnoscenda circa statum, vide plura in libris de Ordine, atque hic in Meditatione vernacula.

Ibid. 37

1. Reg. 3.
Ps. 142.

CONSIDERATIO SECUNDA DE NON DIFFERENDA STATUS Sive Vocationis cognita acceptatione.

Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem. Eccel. 5.

VERITAS PRACTICA.

Non evitat præcipitium sed mutat, qui nimis sit præceps, nimis est lentus.

RATIO est, quia præcipitium evitandum, de quo hic agitur, hoc est, ne quid in statu eligendo fiat contra vel præter voluntatem Dei.

Sed si nimis sis lentus vel ad inquirendam vel captandam divinam voluntatem, fieri poterit aliquid contra ipsam Dei voluntatem.

Ergo non evitat præcipitium sed mutat, qui, nimis sit præceps, nimis est lentus: ac propterea sicut tandem deliberandum est de vite statu donec cognoscatur Dei voluntas: sic eam cognita, non est diutius dubitandum, nec differenda status acceptatio.

I P U N C T U M.

QUAE in omni negotio cavenda maxima sunt duo illa extrema, præcipitatio & tarditas: ea præcipue sunt in statu vite deligendo evitanda. Neque minus pe-

riculi aut detrimeti est in uno extremorum quam in alio, cum ex utroque perinde, ni caveatur, periculum sit, ne quid præter aut contra Dei voluntatem fiat, quod est maximum in hac materia detrimentum. Quamobrem sicut antè provisum est, ne quid præcipites, ita modo ne differas: & eadem prorsus utriusque est ratio quæ à divina voluntate petitur, & in veritate proposita continetur.

Sic ergo habet, totum hoc negotium in hoc uno verti, ut voluntas Dei de nobis agnoscat & fiat. Hæc una deliberandi causa, hæc una præcipitationis cavenda ratio; hæc una est legitima ad illos responsio, qui temere contra postulantes religiosum habitum, fremunt & obijciunt, ubique & in unoquoque statu Deum posse coli, ac salutem æternam comparari; non est enim hoc aliter verum de unoquoque singulari, quam si fuerit in suo statu, id est, in eo quem destinavit illi Deus.

Secundum propositum voluntatis suæ, inquit Apostolus, secundum propositum meum, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suæ, ut sumus in laudem gloriæ eius.

Ephes. 1.

Cum

Cum enim divina sapientia sic mundum regat per varios hominum status, ut videmus; providit ipsa, quem cuique statui potissimum applicaret, singulisque naturales dotes, talenta & gratias destinavit, quibus non in hac tantum vita vite suum illud munus obirent ad quod vocati sunt, sed & æternam inde vitam ac beatitudinem promerentur. Sit verò aliquis qui temere se in statum præcipitet non quem destinavit Deus, sed quem sua libido proposuit; illumne putas hominem tam certo suam salutem in hoc suo statu consecuturum quam in illo alio cœlitus destinato? Caye id putes, non quod status ille sit malus, sed quod non ille sit quem volebat Deus, & cui propterea suas gratias attexerat, quantum præsidio servandus erat is, qui earum defectu peribit in alio statu quem volebat Deus. *Velut si avis festinet ad laqueum, & nescit quod de periculo anima illius agitur.*

Pr. 17.

Id ergo plane pender a prima illa Dei, quam Apostolus vocat, *Voluntate Bonitatis*, qua scilicet de unoquoque benignè statuit non quidem absolute sed conditione adjecta si velit, si consentiat, si cooperetur; *Oramus*, inquit, *semper pro vobis, ut dignetur vos vocatione sua Deus nascer, & impleat omnem voluntatem bonitatis*; Tum enim demum beatus is qui se illi primæ voluntati accommodet & totum conformet; si quis verò dissentiat & aliter de se suisque ordinet, nihil nisi distortum, inordinatum, confusum, & perturbatum expectet, quia non habet Deum provisorem & adiutorem, *quoniam obtrivit Dominus confidentiam tuam, & nihil habebis prosperum in ea.* *NOLITE ascendere non est enim Dominus nobiscum, ne corruatis coram inimicis vestris.*

Ier. 2.

Exodi 14.

Hæc est ergo ratio, cur sic deliberandum est ante statum, ne quid scilicet contra hunc divinum ordinem statuatur, unde in totam vitam atque ipsam etiam æternitatem perniciæ importaretur. *Erraverunt ab utero, locuti sunt falsa, furor illi secundum similitudinem serpentis, sicut aspidis surda & obturantis aures suas, qua non exaudiet voces incantantium, & venefici incantantis sapienter.* Hæc si attentè perpendas, videbis quam apta sint & congrua. Sed egregius est locus apud Hsaiam, qui his opportunè accommodari possit: *Et vos qui deliquistis Dominum, qui oblitus estis montem sanctum meum, qui ponitis fortuna mensam*

Ps. 77.

Is. 65.

& libatis super eam. Numerabo vos in gladio, & omnes eade corruetis: pro eo quod vocavi & non respondistis: locutus sum & non audistis, & faciebatis malum in oculis meis, & qua ego nolui, elegistis: Propter hoc, hæc dicit Dominus Deus: ecce servi mei com. dent & vos ejurietis. Et quæ plura pergit in hunc sensum, quo declaratur tam male futurum iis, qui sine Deo statum vitæ eligunt, quam bene aliis.

II. PUNCTUM.

SED si nimis lentus vel ad inquirendam vel ad acceptandam divinam voluntatem, periculum est, ne quid fiat contra ipsam Dei voluntatē.

De inquirenda quanto citius divina voluntate satis per se patet & ex superiori consideratione manifestum relinquitur. Nunc verò de acceptanda sine dilatione quando cognoscitur: seu de fugienda tarditate in acceptando statu cognito, ne forte unquam acceptetur si nimis differas, secunda hæc propositio potissimum est intelligenda. Ac primò quidem illa dilatio licet totum negotium non penitus destrueret, ira tamen displicet Deo, qui jubet statim dari quod noris dandum, neque in crastinum differri quod hodie possis, ut meritò timeri possit ne quid periculi & detrimenti ab ea dilatione proveniat. Sic enim Sapiens postquam dixit: *Non tardes converti, ne differas; statim addit, subit enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.*

Prov. 3.

Ecclesi. 5.

Secundò, minus paratum indicat animum quam par esset ad cultum Dei: quid enim nutas cum noris quid velit Deus? hoc unum erat exquirendum, hoc unum in deliberationem venerat, quod cum sit modò manifestum, quid est quod rursus deliberas? quid est quod dubitas aut longius differas? *Quid adhuc retardis, ait Dominus, & quid dicitis in his, quæ sunt scilicet tam manifesta ut non sit dubitandi locus!*

Ecclesi. 5.

Tertio denique quod caput est, cum nihil sit levius & inconstantius humana voluntate, hoc unum cunctationes illæ producant, ut nihil tandem fiat, nihil eorum quæ deliberasti, aut quæ facta deliberatione statuisti; quod ex triplici capite provenit. Primo quidem ab inconstantia humana, quæ se facillimè diversas rapit in partes quando

sibi

Sap. 5. sibi relinquitur fascinatio enim nugationis ob-
servat bona, & incensuransia concupiscentia trans-
verrit sensum. Deinde vero à dæmone, qui si
deliberationem impedire non potuit, cona-
tur effectum retardare & penitus detorquere,
sub prætextu consilii certioris capiendi, vel a-
liqua etiam pietatis prætextu causâ: permittit
Matth. 8. me primum ire, & sepelire patrem meum. Ac
tandem ipse Deus tali offensus mora & tardita-
te, hominem deserit, lumen ab intellectu
subtrahit, affectum & voluntatem, & cogi-
tationem & memoriam subvertit omnem.
Prov. 1. Vocavi & renuistis, despectistis omne consilium
Luc. 7. meum! CONSILIVM Dei speraverunt in semet-
ipso. Unde postremò fit ut miseranda illa ani-
ma quò se vertat nesciat, ubique tenebras, u-
bique luctus, ubique damnum timet. Ascen-
dunt usque ad cælos, & descendunt usque ad
Ps. 106. abyssos, anima eorum in malis tabescat, Turbati
sunt, & moti sunt sicut ebrietas, omnis sapientia
eorum devorata est. O quam ille sapientius
Ps. 118. qui dicebat: paratus sum & non sum turbatus,
ut custodiam mandata tua.

III. PUNCTUM.

Non evitat ergo precipitium sed mutat, qui
ne nimis sit præceptis, nimis est lentus: quan-
doquidem ex hac lentitudine & tarditate non
minus est periculi, ne divina fiat voluntas in
eligendo statu, quàm ex præcipitatione & in-
consulta deliberatione. Fertilis fuit Moab ab a-
delecentia sua, & requievit in facibus suis, nec
Ier. 48. transfusus est de vase in vas, & in transmigra-
tionem non abiit, idcirco permansit gustus ejus in
eo, & odor ejus non est immutatus. Tum post
multa inde futura damna, sic Propheta pergit
pavor & fornea & laqueus super te, ô habitator
Moab, dicit Dominus. Qui sugerit à facie parvo-
ris, cadet in forream: & qui conscenderit de fo-
vea, capietur laqueo. Sic plane qui lentiores
sunt: sic inopes redduntur consilii ut omnia
timeant, & unum fugiendo periculum in a-

liud incidunt. Posset quidem differri exequu-
tio propter justas causas, sed non acceptatio
& præparatio animi ad exequendam Dei vo-
luntatem, cum perinde periculum sit ne un-
quam fiat, si sic retardetur, atque si non esset
deliberatum de illa Dei voluntate cognof-
cenda.

Si sustinero, inquit Job, id est, si tardava-
ro: infernus domus mea est. O quale verbum
Iob 17. & quam diligenter expendendum. Primò
quidem intelligi potest de ipso loco tormen-
torum, qui certe tam timendus est, si non fiat
Dei voluntas, quam certum est nullam esse
salutem non facienti voluntatem Dei. Secun-
dò domus, id est, mansio, status exterior vitæ,
infernus est retardanti, & non facienti volun-
tatem Dei, nam omnia inordinata, ut dixi,
confusa, sulque deque versa, ibi nullus ordo sed
sempiternus horror inhabitat. Tertiò, domus
interior est conscientia, & est infernus ille in-
ferior de quo David, eruisi animam meam ex
Ps. 85. inferno inferiori, talis vero domus est Cuncta-
tori, cum undique stimuletur & quibusdam
dubiorum atque angorum aculeis constri-
gatur. Expectabam bona & venerunt mihi ma-
Iob 30. la, præsolabar lucem, & eruperunt tenebra:
quia tu scilicet nimis expectasti. Hæc etiam
atque etiam refer & revolve quod supra di-
ctum est ex Propheta: omnes in cade corruerunt
Is. 61. pro eo quod vocavi, & non respondistis, locutus
sum & non audistis. Nam si quis unquam in
tumultu, vel in seditione aut repentino casu
pereat, ille est ordinariè, qui bonum distulit
quod jam facere debuisset. Cave: & Memor
Ecclesi. 16. esto, quoniam mors non tardat, & testamentum
inferorum quia monstratum est tibi. Id est, de-
cretum mortis, & infausta mortis, ni caveas.
Ac tandem:

Quo longius differs, difficultatem difficilium
colles.

Vide in 1. parte, Feriâ 2. hebdom. 4. post E-
piphaniam.

CONSIDERATIO TERTIA.
QVO DIE SUSCIPITUR ADMINISTRATIO
status, ut perfecte secundum Deum expleatur: vel
quocunq; die, de officio rite administrando cogitetur.

Haynesque Pars II.

Kkk

Dicite

Dicite Archippo, vide ministerium quod accepisti in Domino, ut illud impleas. Coloss. 4.

VERITAS PRACTICA.

Sicut à Domino querendum est officium: ita in officio querendus est Dominus.

Sensus planior est, quod, quâ ratione probatur ministerium à Domino esse accipiendum, eadem prorsus concluditur, ejus administrationem ad Dominum esse referendam.

Ratio est, quod ideoque præcipuè à Domino Deo ministerium est accipiendum, quia Dominus est, & sic Dominus vitæ nostræ agnosci debet & coli.

Sed hac eadem ratio exigit, ut omnis administratio ad eum referatur.

Ergo a que est referenda: & sicut à Domino querendus fuit status seu officium, sic in officio exercendo querendus est Dominus; non vanus honor, non mundi gloria, non emolumentum proprium, aut quid terrenum simile.

I. PUNCTUM.

In 2. 118.

Verissime & apertissime S. Augustinus de omni negotio ac potissimum de officio suscipiendo; Magni, inquit, inter est eum aliquid boni facimus, cuius rei contemplatione facimus. Officium quippe nostrum non initio sed sine pensandum est, ut scilicet non tantum si bonum est, sed præcipuè si bonum est propter quod facimus, cogitemus. Hos oculos quibus contemplantur, quare facimus quid facimus, averti posuit (David) ne videant vanitatem, id est, ne hanc attendat propter quam facit eum boni aliquid facit. Et post multa de hac vanitate seu amore laudis humanæ sic pergit: Porro si vanum est propter hominum laudes bona facere, quando vanius propter adipiscendam pecuniam, vel augendam sive retinentiam. & si quid hujusmodi est commoti temporalis quod nobis accidit extrinsecus: propter ipsam denique temporalem salutem non debemus facere bona opera nostra, sed potius propter illam quam speramus æternam, ubi bono immutabili fruamur, quod est ipse Deus.

Ex quibus sanctissimi Patris verbis collige, quod, nisi advertatur initio suscipiendi muneris aut alterius boni operis faciendi, statim adrepunt animos tres illi concupiscentiæ naturalis motus, Vanitas, Voluptas & Commoditas, in illis que tota intentio operis desigitur &

depravatur. Quamobrem id maximopere præcavendum, & dilcendam hodie, quod si ministerium à Domino est accipiendum, ejus quoque administratio prorsus ad ipsum est referenda. Eadem quippe est utriusque ratio, ut attentè consideranti patet. Quid est enim, quod à Domino ministerium seu officium quodlibet sit sumendum, nisi quia Dominus sic vitæ nostræ Dominus agnosci debet & coli? Nam cum revera simus ejus servi & filii, atque nostræ servitutis & observantiæ testimonia & notas proferre debeamus, quoties sese occasio dederit, & maximè quoties postularit, id autem postulet & ratio suadeat, ut in officio suscipiendo, quod est tanti momenti ad reliquam vitam, ejus voluntatem & ordinationem spectemus; profectò ista subiectio & dependentia denegari non debuit, cum à filiis deferatur parentibus, & nos longè plura Deo quam filii progenitoribus debeamus. Nunquid non ipse est pater tuus, qui possedit te, & fecit & creavit te? Unde si quis huic tam debito deesset officio, tantam incurreret ingratitude, ut in eam provocentur cæli & terra. Audite cæli, & auribus percipe terra, quoniam Dominus locutus est: filios enutrivit & exaltavit, ipsi autem spreverunt me. Cognovit bos possessorem suum, & asinus præsepè Domini sui, Israel autem me non cognovit, & populus meus non intellexit.

II. PUNCTUM.

Sed hac ipsa ratio exigit, ut ad Deum omnis administratio nostri officii referatur. Sic enim, verè Dominus vitæ nostræ agnosceret, cum non modò præcipuam sed singulas ejus partes in ejus obsequium impendemus; Per singulos gradus meos pronuntiabo illum, ajebat Job: sic verè à nobis id exigit, ut, cum nobis non simus nati, non nobis etiam laboremus & operemur, sed ipsi à quo toti sumus & pendemus, cui totum debemus quod sumus, & cui totum postquam reddiderimus, servi semper inutiles sumus, quod debuimus facere, fecimus. En omnes creaturas nostro ministerio deputat, quia & Angelos nobilissimas illas intelligentias, nostræ salutis & incolumitatis ministros ordinavit, ut sic illi obsequi, nosque totos illius obsequio mancipare discere-

mus.

mus, quale id probrum esset non deferre Deo, quod creaturæ nobis non denegant ! Audi quid omnes loquantur apud Hugonem Victorinum ; Vide homo, dicit mundus, quomodo amavit te qui propter te, fecit me : Servio tibi quia factus sum propter te, ut servias illi qui fecit & me & te : *me* propter te, & te propter se : si sentis beneficium, redde debitum ; si accipis benignitatem, redde charitatem. Adde quod Creator ipse & Dominus plus tibi quodammodo servit quàm tu ipsi : in ipso enim ita vivimus, movemur & sumus, ut sine ipso ne pedem, ne manum movere possimus ; sine ipso nihil profusus boni nec agere nec cogitare. Non enim sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est. Quid ergo non mereatur ex quibuslibet ministris & vitæ nostræ partibus, qui primus, & præcipuus ejus operator exiit ? An verò aliquid ipse agat nisi propter se ? Potestne Deus alium habere finem quam seipsum ? Propter me, propter me, faciam, & gloriam meam alicui non dabo. Ego ipse, ego primus, & ego novissimus. Si autem nos cum ipso & ille nobiscum una eademque simul operatione convenimus, quid decentius, quid rationabilius, quam ut nos in idem una etiam eademque profusus intentione cocamur ? ac proinde sicut ipse nihil quam se solum aut propter se alia, sic nos nihil aliud præter ipsum aut propter ipsum attendamus ? Nemo nostrum sibi vivit & nemo sibi moritur, ait Apollolus, sive enim vivimus, Domino vivimus, sive morimur, Domino morimur. Sive ergo vivimus, sive morimur, Domini sumus. In hoc enim Christus mortuus est, & resurrexit, ut mortuorum & vivorum dominetur.

Ab. 17.

2. Cor. 3.

Is. 48.

Rom. 14.

Serm. 20.
in Cant.

Admiranda planè verba & quæ propositionem nostram valde confirmant, sive consideres quid fecit vivens Christus & quid meruit moriens ; sive expendas illud, quod dicitur ut vivorum dominetur sicut & mortuorum. Videtne quomodo mortuorum dominantur ? quomodo toti sunt ejus, sive in cælo, sive in purgatorio, sive etiam in inferno : nullibi enim aliter quam prout ipse ordinavit, sese profusus quisquam movere sic vivorum dominari posset si veller ; sed quia liberi sunt quamdiu vivunt, ideo non dominantur nisi velint, velle autem debent, quia sic mereatur Dominus : & dignus est planè merito, inquit S. Bernardus, qui tibi Domine Iesu recusat vivere, & mortuus est, & qui tibi non sapit desipere, & qui curat

esse nisi propter te, pro nihilo est & nihil est. Propter te metipsum Deus fecisti omnia, & qui vult esse sibi & non tibi, nihil esse incipit inter omnia. Quod & graviter S. Cyprianus, ipse de servo tuo exigis servitutem & h. mo hominem tibi obedi re compellis, & cum sit vobis eadem fors nascendi, condito una moriendi, corporum materia consimilis, animarum ratio communis ; nisi tibi pro arbitrio tuo serviat, nisi ad voluntatis obsequium pareatur, imperio, us & nimis servitutis exactor flagellas, verberas, fame sitis, frequenter & carcere affligis & crucias ; & non agnosces miser Dominum tuum, qui sic exerceas in homine dominatum !

Contra
Demetriid.

III. PUNCTUM.

Sicut ergo à Domino quarendum est officium, ita in officio quarendus est Dominus : leu quod idem est, qua ratione ministerium est à Domino accipiendum, eadem prorsus eius administratio est ad Dominum referenda ; cum ut est Dominus non modò in præcipua vitæ parte aut aliquo ministerii gradu sit à nobis colendus, sed in singulis quibusque partibus : adeo ut toti ejus & voluntate & effectu sumus, sicut debito toti sumus. Reddite quæ sunt Dei Deo, CORPUS, animam, voluntatem, inquit S. Hilarius ; ab eo enim hæc profecta, atq. aucta retinemus : proinde condignum est ut ei totum reddant cui debere se recolunt & originem & profectum.

Matth. 22

Et certè quid prodesset tantopere deliberare in statu deligendo, si cum statum accepimus & administramus, non Deum sed vanitatem, commoditatem aut quid aliud infimum quæreremus ? Nonne propterea vel maxime cautio est adhibenda in electione status ne si Deum non consulamus, ut dictum est ; ex vanitate, vel voluptate, aut aliis concupiscentiis in officium aliquod temere nos injiciamus, unde illa detrimenta quæ considerata sunt importarentur in totam vitam, imò in totam æternitatem ? Jam verò, esto elegeris qua par est religione & ratione statum tuum, nec quemquam acceptaris nisi quem putas velle Deum : quid te juvabit hæc electio aut devotio, si, dum administras statum, id administratione sequaris quod electione fugisti ? Eligendo statum seu officium, cavebas concupiscentiam : & in exercendo post officio non times ipsam consecrari ? Quale hoc porcatum & crimen putas nisi prævaricato-

Kkk 2

ccra

Gal. 2.

rem te constituere, cum qua destruxisti rursum adificas? Sic aperte Apollolus, qua de re supra fusissimè, & modò etiam faris, si quod idem urget expendas. *Miror quod sic tam citò transferrimi ab eo qui vos vocavit in gratiam Christi.*

Ibid. 1.

Nonne idem Deus & idem Dominus post electum & acceptatum statum atque in ipsa electione & acceptatione status? Nonne idem debitum servitutis tuæ, ut ne administres illum tuum statum nisi propter ipsum, sicut ne statum eligas nisi per ipsum? Nonne una & eadem ipsius voluntas est, ut ab eo pendeas, illique uni vivas sive in inchoando sive in producendo aut perficiendo quodlibet munere? An una pars vitæ & muneris illius est & non alia? Num locus aliquis ubi non sit præ-

lens: aut tempus aliquod ubi non sit Deus & Dominus tuus? Cur ergo tu alius, cur tu à te in alium translatus, aut potius cur à Deo in te ipsum male immutatus & perversus? Responde si vales, aut si non vales, cave sic interrogetis, & vide ministerium quod accepisti in Domino ut illud impleas, nihil aliud in eo spectando quam quod ipse spectavit. Quidquid proponat mundus, quidquid suggerat concupiscentia, semper illud Propheta vigeat & prævaleat, qui postquam dixit: *Inimici hominis domestici ejus. Ego autem, inquit, ad Dominum afficiam, exspectabo Deum Salvatorem meum.* Tota de his est hebdomada 5. post Epiph. in 1. parte: ubi & vide quarto Januarii. Et in 3. parte, Feria 6. hebdomadæ nonæ. Necnon suprâ Die 2. 4. Februarii.

Coloss. 4.

Mich. 7.

CONSIDERATIO QUARTA. DE ORDINANDO STATU, SI FORTE sit inordinatus.

Scrutemur vias nostras, & quæramus & revertamur ad Dominum. Thren. 3.

VERITAS PRACTICA.

Revocanti hominem Deo ab errore viæ suæ, non obsequi pejus est, quam primò vocantem ne erraret, non sequi.

Ratio est, quia quod majori Dei bonitati opponitur, illud censendum est pejus.

Sed major est bonitas Dei, revocare errantem quam primò vocare n. erret.

Ergo tunc pejus est non illi obsequi.

I. PUNCTUM.

Inordinatum statum hic dicimus, qui contra vel præter ordinem & dispositionem Dei est susceptus, uno ex his tribus modis. Primus cum nullo modo consultus est Deus, sed humano tantum consilio de re deliberatū est, unde acciderit alium forte statum fuisse electum quem noluisse Deus: *Quæ nolui, elegerunt.* Secundus, cum in suscipiendo statu aliqua injustitia intervenit, ut sunt contractus dolosi, simoniæ, fraudes, circumventiones, fallaciæ circa ætatem, capacitatem & similia de quibus dicitur: *Non est veritas non est*

If. 66.

*miseriçordia, & non est scientia Dei in terra. Maledictum & mendacium & homicidium & furtum & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit, propter hoc lugebit terra. Tertius, cum sola vel ambitione, vel terrenæ commoditatis respectu, aut sensualis delectationis motu res tota transacta est, concupierunt concupiscentiam. Sicut enim terrena & humana vacatio bono & laudabili fine suscepta, laudem meretur & merito salutis æternæ deseruit, sic etiam Ecclesiastica licet & spiritalis, si vitiosa & culpabili intentione assumatur, inordinata est. Sic expressè S. Augustinus, *finis quò referuntur ea quæ facimus, id est, propter quem facimus quidquid facimus, si non solam inculpabilem sed etiam laudabilem fuerit, tunc etiam facta nostra, laude aliqua digna sunt: sin illi merito culpa. ar, quem spectamus & intuemur cum in aliquo versamur officio, id quoque officium nemo improbandum vituperandumque dubitaverit. Quomodò verò status sic inordinatus ordinari potest, dicitur aptius tertio puncto, postquam animus ad debitum ordinem revocandum exarserit consideratione veritatis propostæ. Sic igitur habe & diligenter**

Osu. 4.

Ps. 105.

L. 2. de

Morib.

Mannich.

genter expende, *Quod revocanti hominem Deo ab errore via sua, si ve ab inordinato statu, pejus est non obsequi quam primò vocantem, ne aliquo ex tribus dictis modis erraret, non sequi.*

Ratio est evidens, quia quod majori Dei bonitati opponitur, illud censendum est pejus. Cum enim malum sit oppositio, quæ dicitur privativa, boni; certè quo bonum illud est melius, eò peior est etiam ejus privatio. Et licet omne peccatum opponatur bonitati divinæ, atque ex ea parte sit grave malum, quia tamen bonitas illa major ac major apparet in nonnullis casibus, tunc humana malitia, quæ illi resistit, eo peior censenda est quo bonitas major. Sic peccata in Spiritum sanctum, id est, in divinam bonitatem idcirco graviora dicuntur aliis & eorum remissio longè difficilior. *An oculus tuus nequam est quia ego bonus sum? DVRA cervix & incurvumcisis cordibus & auribus vos semper spiritui sancto resistitis! NON habebit remissionem in aeternum, sed reus erit aeterni delicti.*

Matt. 10. Adh. 7. Marci 3.

II. PUNCTUM.

Sed major est bonitas Dei, revocare errantem quam primò vocare, ne erret.

Certè magna est bonitas primò vocare, prævenire, mentes excitare, *Si quis est parvulus, veniat ad me. BONITATEM fecisti cum servo tuo.* Sed longè major apparet illa bonitas quando jam semel aut pluries contempta fuit, quando jam vocanti est illi opposita via, quando jam status præelectus, quando jam statuta vitæ degendæ ratio: quando jam notum fecit nobis Sacramentum voluntatis suæ, ut vocat Apostolus, & nos nulla ejus ratione habita, facientes voluntatem carnis & cogitationem, nos tamen requirit, & revocat, *Redite ad cor, convertimini filii revertentes, dicit Dominus, quia ego vir vestrorum. Ah tunc certè, divitiæ sunt & thesauri bonitatis.*

Sap. 12.

O quam bonus & suavis est Dominus spiritus tuus, ideoque eos, qui exerrant corripis, & de quibus peccant, admones, ut relicta malitia credant in te Domine! Videlicet hanc potissimum à Sapiente poni notam bonitatis divinæ, quod errantes requirit & corripit: sic agnoscebat sanctus Augustinus: Tu Domine licet in cunctis operibus tuis sis mirabilis, mirabilior tamen es in operibus pietatis. Si peniteo, parca: si revertor, suscipis: diu differo, prestolaris: revocare erran-

tem: in vitas reuignantem, expectas torpentem, amplexaris redeuntem. Hoc est certè mirum! Vel tam bonum esse patrem erga tam malos filios: vel tam malos esse filios, erga tam bonum patrem.

III. PUNCTUM.

Sic igitur revocanti hominem Deo, ab errore via sua, non obsequi pejus est, quam primò vocantem, ne erraret, non sequi. Quia major est bonitas Dei sic revocare hominem: & major est malitia hominis sic majori Dei bonitati resistere. Quod utrumque Jeremias luculentè describit; *Tu autem fornicata es cum amatoribus multis, tamen revertere ad me, dicit Dominus, & suscipiam te.* Ergo saltem amodò voca me: pater meus, aux virginitatis mee tu es. Nāquid vidisti quæ fecit mater Israel? abijt sibi met super omnem montem excelsum, & sub omni ligno frondoso, & fornicata est ibi. Et dixi: cum fecisses hæc omnia, ad me revertere, & non est reversa. Quasi diceret, in hoc apparet maximè ejus malitia, quod non reversa sit, sicut apparebat mea bonitas cum illam revocarem.

Sic paucis sanctus Anselmus contra induratos, quos ipso dæmone peiores esse sic ostendit à bonitate divina cui resistunt: *Diabolus persistit in malitia, Deo reprobando; ego v. rō Deo revocante. Ille obduratur ad punientem, ego ad blandientem. Et si uterque contra Deum, ille contra non requirentem se, ego contra morientem pro me. Ecce cujus imaginem horret am, aspicio in me horribiliorem.* Potestne aliquid pejus & deterius cogitari? potestne verò aliquid melius & opportunius representari ad ordinandum statum si fortè sit inordinatus, quàm hæc mali extremitas, quæ vel incurrenda est, vel ordinandus status cum gratia quæ se offert in hunc finem?

Legenda essent quæ fusiùs habentur in libris de ordine de hac materia, sic verò paucis triplex inordinatio de qua primo puncto dictum est, ordinari potest. Primò si in eligendo statu Deum omnino non consulisti, agnosce culpam, agnosce supremum ejus dominium, cui hoc erat deferendum ut temerari momenti non aggredereis sine ejus consilio & nutu. Subjice te illi in hoc ipso tuo statu. Et quidem si deponi potest, ostende te ad id paratum si nonis Deum ita velle: aut si

Kkk 3 deponi

deponi non potest, deponere saltem illam libertatem qua es abusus, ut inconsulto Deo illum eligeres & exerceris. Non ita deinceps, non ita ut voluisti, sed pure & nudè ut vult Deus cujus voluntas agnoscitur, & colitur in illa necessitate seu impossibilitate mutandi status. Quod enim aliter fieri non potest, ad Deum referri debet; & dum ex necessitate fiet virtus, fiet ejus voluntas, & jam ordinatus erit status quando sic eum ex ejus voluntate nec aliter exercebit. Sic aptè sanctus Bernardus cuidam inordinato suadet ut dicat, *malè quidem egi sed factum est, & jam non potest non fieri; quis scit si hoc mihi Deus expedire prouiderit, & de malo meo ipse qui est bonus, bonum mihi operari voluerit. Malum ergo puniat quod ego feci, bonum autem maneat quod ipse providit. Nostris quippe inordinatis seu voluntatibus seu actionibus novit bonitas Dei uti, semper quidem rectè in sui ordinis pulchritudinem; sapè etiam piè in nostram utilitatem.*

Ep. 87.

Secundò, si quo contra iustitiam pecca-

tum est, reparetur quo efficaciore fieri potest modo, apud Deum & homines. *Nihil agas in operibus iniustitia. ATTENDITE ab omni iniquo.* *Eccl. 10. & 17.*

Tertiò denique corrigantur pravæ illæ intentiones ex concupiscentiis ortæ, & reipsa assumantur rectæ & puræ, sicut supra dictum est secundum Dei voluntatem, ut quod intendit Deus ita planè fiat. *Dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes. COGITAVI vias meas & converti pedes meos in testimonia tua. Sic cogita, sic statue, sic converte pravos affectus tuos, & statum ordinasti. O facilitatem divinæ bonitatis, & pervicaciam humanæ mentis, si tantæ bonitati se rursus opponit! Ecce ego quia vocasti me. Ecce ego quia vocasti me. Vide in fine 3. partis, de Renovatione: de qua est & illa Veritas in i. parte, die 7. Januarii.* *1. Reg. 3.*

Non aliud sed aliter.

CONSIDERATIO QUINTA. IN PONTIFICIS AUGURATIONE seu Consecratione.

Christus non semetipsum clarificavit ut Pontifex fieret. Hebr. 5.

VERITAS PRACTICA.

Dum consecratur Pontifex sic affectus esse debet, ut omnes affectus habeat consecratos.

Ratio hac est inter alias, quia sic affectus & dispositus esse debet Pontifex dum consecratur, ut tunc puram & rectam intentionem habeat. Sed nisi omnes affectus suos habeat consecratos, tunc actu puram & rectam intentionem non haberet.

Ergo sic affectus esse debet dum consecratur, ut omnes affectus habeat consecratos & puros, sicut ipsam intentionem. Quod certè rarum est nisi diligenter advertatur.

I. PUNCTUM.

Iosue 3.

Hodie incipiam exaltare te, coram omni Israël. Sic deus Pontifici consecrando,

quod olim Josue. Nam quantacunque nobilitate, scientia, vel autoritate, vel cæteris animi, fortunæve donis sit commendatus Pontifex, nulla re tamen ita exaltatur atque Pontificia dignitate, qui est supremus Ecclesiasticæ Hierarchiæ gradus. Et hæc quidem exaltatio tanta est, ut Pontifici non sit parum timendum & cavendum ne hinc animo nimis exaltetur, & ne fortè exulter in superbiis suis illa exultatione, quæ à sancto Jacobo maligna dicitur.

Quam obrem audiat Sapientem; *Ne in die honoris tui extollaris:* audiat Apostolum, *Christus non clarificavit semetipsum ut fieret Pontifex:* audiat Veritatem sibi propositam: *Dum consecratur Pontifex sic affectus esse debet, ut omnes suos affectus habeat consecratos.* Audiat denique & expendat rationem, quæ inter plures alias modò offertur. Quia dum consecratur, tunc quantum fieri poterit cum gratia puram & rectam debet habere intentionem, quam

*1ac. 4.
Ecclesi. 11.*

quam habere non poterit nisi suos omnes affectus habeat consecratos & puros. Hoc itaque primò præmittendum & declarandum est, quàm sit Pontifici necessaria in ipso consecrationis actu, pura & recta intentio, non modò ut consecratur in Pontificem, sed ut consecratur Pontifex in illum sanctum finem, qui à Christo prærenditur.

Certè, si nulla unquam humana actio privati suo recto debito sine debet, quantò minus ista qua consecratur Pontifex, quæ cum sit excellentissima, tantò dolentius deploranda esset ejus jactura meriti, quæ à defectu finis & intentionis incurreretur. *Non defra-*

Eccles. 14. deris à die bono.

Adde, quod cum sit prima quædam actio, unde multæ in reliquam vitam & in suo genere multum excellentes pendunt, velut à fonte rivi aut à radice rami: profectò quanti refert rivos esse puros, & ramos virentes ac fructuosos, tanti planè interest præcipuam finem & radicem habere rationem. Rectè enim

Mor. 17.

sanctus Gregorius: *omne quod in actione sequitur, èd purum mundumque non exit, quo hac ab origine perituratur.*

Quod quidem in hac præcipue actione tantò magis timendum est, & tantò magis procurandum ut re ipsa, actu pura & recta sit intentio, quantò ex hujus actionis objecto natura prona est & facilis sibi prava fines statuere. Quodnam est hujus actionis seu consecrationis objectum in quo naturalis desig- tolet obtutus? Nonne est ipsa Pontificia dignitas? At nonne in hac dignitate omnia in- sunt, quæ naturam depravatam commovere possint ad depravandum actionis finem? Dic enim quænam illa sunt quæ solent finem in nostris corrumpere & depravare operibus? Nonne hæc sunt, honor, commoditas seu fa- cultas, delicia, autoritas, ministrantium turba, & similes concupiscentiæ naturalis fo- mites atque illecebræ. At nonne illa omnia in dignitate Pontificia reperiuntur? nonne illa ob oculos facillimè observantur? nonne pla- cent? nonne alliciunt? nonne blandiuntur, & ita mentem naturaliter occupant, ut, nisi o- culi avertantur ab hac vanitate, vanitas ex- cæcet oculos & finem actionis planè depra- vet? At verò ejus est ab hac vanitate oculos avertere, nisi pura cum Dei gratia intentio- nis? Aut quomodo pura hæc intentio talem cohibebit vanitatem, nisi actu & re ipsa tum

formetur, tum purificetur, tum dominetur intentio, cum alioquin pravum & distortum sibi natura corrupta proponeret finem & om- nem corrumpere actionem?

Apertè rursus sanctus Gregorius ad illa Do- mini verba; *Lucerna corporis tui est oculus tuus: Quid per oculum, inquit, exprimitur, nisi opus suum præveniens cordis intentio? qua priusquam se in actione exercent, hoc jam quod appetit con- templatur.* Notanda valde verba, quibus ma- nifestè ostenditur, quod, sicut in proprio pon- tificiæ dignitatis exercitio, multa sunt quæ naturali appetuntur affectu, sic in prima di- gnitatis susceptione, illa ipsa sese repræsen- tant, quæ amantur, & quorum intuitu fusca- tur oculus, nisi diligenter advigilet. Unde in- fert sanctus Doctor: *Vigilanti igitur cura in- tentio nostra pensanda est, ut nihil temporale ap- petat, tota se in soliditate aternitatis figat, ne si extra fundamentum actionis nostra fabrica pon- nitur, terra dehiscente solvatur.* Tum pergens in explanando textu libri Job ad illa verba, *super quo bases illius solidatae sunt: BASE S,* in- quit, *uniuscujusque sunt anima, intentiones sue. Nam sicut fabrica columnis, columna autem ba- sibus innituntur, ita vita nostra in virtutibus, virtutes verò in intima intentione subsistunt. Et quia scriptum est, fundamentum aliud nemo potest ponere præter id quod positum est, quod est Christus Iesus: tunc bases in fundamento sunt, cum intentiones nostra in Christo roborantur. In- casum verò alta super se bases adificia erigunt, si non ipsa in fundamento solidata consistunt: tantoque graviora ruina super se damna adifi- cant, quanto altiora adificia extra fundamen- tum portant.*

Math. 6.

L. 28.

Mor. c. 139

Job. 38.

O verba, verba nunquam satis ponderata: quasi diceret, cum Prælatura sit altissima di- gnitas, si absque pura intentione quæ est ejus fundamentum, suscipitur, nihil aliud expe- ctari potest quàm ingens ea ruina, quæ acci- deret excelso ædificio male fundato. Unde tandem concludit: *Non ergo pensandum est, bases quid sustinent, sed ubi sustententur, quia pro- fectò humana corula divinitus perscrutantur, non solum quid faciunt sed quid in operibus quarunt.*

II. PUNCTUM.

*S*ed nisi suos omnes affectus consecratos & puros haberet Pontifex dum consecratur, tunc actu purum & rectam intentionem non haberet.

Cura

Cum enim puritas intentionis, ut dictum est, in eo sita sit, ut pure Deum spectet, aut si quid aliud spectetur, pure referatur ad Deum, nec ut in se apperibile est, appetatur: profecto hinc aperte patet tam puros debere esse affectus, quam ipsam intentionem, quæ nihil aliud videtur esse quam ipsa interni affectus expressio & efformatio. *Et nunc quæ est expectatio mea? Nonne Dominus? & substantia mea apud te est.* Neque aliter ullo modo intelligi potest, quod quis in uno actu vel objecto pure velit placere Deo, nisi simul intelligatur nihil in eo animo esse contra eundem actum vel objectum, quod hanc voluntatem placendi Deo violat & corrumpat: tunc enim sibi contradiceret & mentiretur & Deum irideret. Nisi vero sint puri affectus Prælati, dum consecratur, erit aliquid quod opponatur illi voluntati quam præ se fert placendi Deo, erunt impuri & inordinati affectus circa honores mundi, circa commoditates, blanditias, aut quidquid simile palpat & detinet animum: qui quidem affectus tam directe pugnant cum pura intentione seu voluntate serviendi & placendi Deo, quam impuritas cum puritate, quam caro cum spiritu, quam natura corrupta cum gratia. *Quæ enim participatio iustitiae cum iniquitate! aut quæ societas luci ad tenebras! NUNQUID* fons de eodem foramine emanat dulcem & amarum aquam? Nunquid potest ficus uvas facere, aut vitis ficus? sic neque salsa dulcem potest facere aquam, ait sanctus Jacobus: perinde ac si diceret, non potest impuritas cordis puram facere intentionem; pura intentio est charitas, & charitas est de corde puro & conscientia bona, & fide non ficta. *MUNDA* prius quod intus est, ut fiat id quod de foris est mundum. *COR mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis: VIDE ordinem,* inquit sanctus Gregorius, *primo cor mundum, deinde spiritum rectum.* Prius enim abrenuntiandum est sibi, omni peccato, & omnis à corde vitiorum seditas eliminanda, ut omne quod agitur aut dicitur, eo pure in conspectu Dei ac lucidum appareat, quo ex bona intentionis origine quasi de puro quodammodo fonte manat. Quomodo enim poterit esse perspicuum quod in ipsa origine fuerit vitiatum? scriptum est enim, bonus homo de bono thesauro profert bona, & malus homo de malo thesauro profert mala.

Ps. 38.

2. Cor. 6.
Iac. 3.1. Tim. 1.
Matt. 23.

Ps. 50.

III. PUNCTUM.

Dum ergo consecratur Pontifex, sic affectus esse debet & dispositus, ut omnes suos affectus consecratos & puros habeat; Quia tum puram actu debet habere intentionem serviendi & placendi Deo, quam non potest omnino talem habere si simul haberet impuros sibi placendi & sua conquirendi affectus. Unde tam puri sint necesse est cordis affectus, quam puram habere voluerit mentis intentionem. *Quæ procedunt de ore, de corde exeunt,* inquit hoc sensu Dominus, ut quæ procedunt de ore, sint tam pura aut impura coram deo, quam purum aut impurum cor erit. *Quidquid dicas, cor intuetur Deus.* Et sicut intentio placendi Deo, quam debet habere Pontifex, non est tantum pro tempore quo consecratur, sed quamdiu erit Pontifex in omnibus obeundi sui muneris partibus: ita puritas affectuum, quam simul habere debet, non est pro illo tantum actu consecrationis, sed pro reliquis vitæ actibus, & his præsertim quos in sancto suo ministerio exercebit. Nempe ut non se quærat in illis, sed Christum: non sua, sed suorum salutem: non suam sed Domini sui gloriam. Nam ut aptè ait sanctus Augustinus; *Qui hoc animo pascunt oves Christi, ut suas velint esse non Christi, se convincuntur amare non Christum, vel gloriantur, vel dominantur, vel acquirunt cupiditate: non obediendi, & proximo subveniendi, & Deo placendi charitate.* In quibus sancti Patris verbis advertite pravos affectus, qui gloriantur vel dominantur vel acquirunt cupiditate comprehenduntur, sic opponi puræ intentioni, quæ obediendi & proximo subveniendi & Deo placendi, charitate exprimitur, ut nisi pravi illi affectus purificentur & consecrentur, pura non possit esse intentio.

Quod idem alibi sanctus Doctor ex ipso Episcopi ethymo seu nomine, graviter & luculenter confirmat: *In actione,* inquit, *non amandus est honor in hac vita, si ve potentia, quoniam omnia vana sub sole, sed opus ipsum quod per eundem honorem vel potentiam fit, sit recte atque utiliter sit, id est, ut valeat ad eam salutem subditorum qua secundum Deum est.* Propter quod ait Apostolus: *Qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat; exponere voluit quid sit Episcopatus, quia nomen est operis non honoris. Gratum est enim atque inde ductum vocabulum, quod*

Matth. 15.

1. Reg. 16.

Tract. 11.
in Ioh.

L. 9. de Civ. Dei.

c. 19.

quod ille qui praeficietur, sic quibus praeficitur superintendit, curam eorum suscipit gerens; & quippe super, *αὐτῶν* verò intentio est: ergo *ἐπινοεῖν* si velimus latine, superintendere possumus dicere: ut intelligat, non se esse Episcopum, qui praesse dilexerit, non prodesse.

1. p. Past.
e. 8.

Sic conformiter sanctus Gregorius: *Plerumque qui praesse concupiscunt ad usum sua libidinis, instrumentum Apostolici sermonis acci-*

piunt. quo ait: *Siquis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat, qui tamen laudans desiderium, in pavorem vertit protinus quod laudavit, cum repente subiungit: oportet autem Episcopum irreprehensibilem esse; ac si aperte dicat: laudo quod quaritis, sed prius discite quid quaratis, ne dum vosmetipsos metiri negligitis, tanto facior vestra reprehensibilitas apparent, quanto & cunctis conspici in honoris arce festinatis.*

CONSIDERATIO SEXTA, QUO DIE SACER ORDO SUSCIPITUR.

Sancti eritis, quia ego sanctus sum. Levit. 11.

VERITAS PRACTICA.

In qua sanctitate ordinandus debet esse, debet ordinatus semper esse.

Sensus non est de praefixo gradu sanctitatis, sed de ipsa, quam vocant, essentiali sanctitate, quae tam necessaria est ordinato, quam ordinando.

Ratio petitur à dignitate sacri ordinis quae tanta est, ut non debeat suscipi nisi in aliqua sanctitate.

Sed haec eadem ratio seu consideratio dignitatis valet, ut in illa sanctitate saltem essentiali sit semper ordinatus, in qua est ordinandus.

Ergo indubitata veritas, ut in qua sanctitate ordinandus debet esse, sic debeat ordinatus semper esse.

I. PUNCTUM.

1. Pet. 1.

Licet ad omnes Christianos haec verba Levitici de sanctitate transferat sanctus Petrus; tamen quia primò dicta sunt ad Levitas seu Sacerdotes, his etiam maximè comperunt, & his praesertim incumbit sanctitatem excolere, *incensum enim Domini & panes Dei sui offerunt, & ideo sancti erunt.* Unde sanctus Chrysostomus, *Neesse est, inquit, sacerdotem sic esse purum, ut si in ipsis caelis collocatus, inter caelestes illas virtutes mediis staret.*

Levit. 21.
In libris de Sacerd.

Sanctitas porò in tribus praecipuè consistit, quae ordinandi solent afferre ad sacros ordines; Primum est gratia sanctificans, nempe extra statum peccati mortalis sunt, & *Haynovsuo Pars II.*

idcirco ante consentur. Secundum, castitas quae dicitur sanctimonia, quia scilicet retrahit ab his cupiditatibus, quae immundam faciunt animam, & hujus votum implicitum & tacitum faciunt, quorum sacris ordinibus initiantur.

Tertium denique, devotio seu devotæ mentis oblatio, quam praese ferunt ordinandi ad specialem cultum & ministerium Dei. Sic ergo sancti sunt cum ordinantur; sed ut constanter sic sancti permaneant, admonentur verbo Dei, & veritate proposita, quae sic declarata, diu multumque debet expendi.

Ratio cur sanctitas requiratur ad suscipiendos sacros ordines haec est praecipua, quòd tanta sit dignitas & meritum Sacramenti Ordinis, ut non aliter quam in sanctitate, id est, in tribus illis quae dicta sunt, suscipi debeat. Confertur enim in illo Sacramento character indelebilis, & potestas ex se perpetua, circa corpus Christi reale & mysticum, id est, circa sanctissimam Eucharistiam, quae est verum & reale corpus Christi, cujus consecrandi facultatem sacerdotes habent; & circa fideles Ecclesiae, quae est mysticum ejus corpus, quorum peccata retinendi & remittendi potestatem accipiunt. quae certè dignitas patet quam sit eminentis quam caelestis quam divina, & qualis ipseus Christi Domini Salvatoris cujus ministri sunt Sacerdotes in tam factis & tremendis mysteriis.

Ac proinde sicut ille sanctus est & illi sancti sunt; nam cum arctiorem quandam simul affinitatem contrahant, simulque uniantur

ur per modum unius Sacramenta conficiant; profectò ad istam unionem & ad operationem tam sanctam, qualis est Sacramentorum Eucharistiæ & pœnitentiæ confectio, non potest non magna requiri sanctitas. Etenim si ad suscipiendam legem in tabulis scriptam iusti sunt Israëlita per triduum variis pietatis officiis & virtutum exercitationibus sanctificare se & præparare; quantò magis ad suscipiendum illud Sacramentum, quo ad alia etiam angustiora potestas confertur? dignitatem ipsis Angelis superiorem! ò sanctitatem ipsis etiam beatis Spiritibus majorem si fieri posset, exoptandam! At saltem qualis afferri potest, non negligatur.

Exod. 19.

II. PUNCTUM.

Sed hac eadem ratio dignitatis valet, ut in illa saltem essentiali sanctitate sit semper ordinandus, in qua est ordinandus.

Facile enim conceditur afferendam esse sanctitatem, & vix ullus est ordinandus, qui non ita sanctus accedat; verùm an ita perseveret, aut sibi etiam persuadeat ita perseverandum esse, dubium facit tanta peccandi facilitas, quæ in ordinatis cernitur, petinde ac si nulla post ordinationem seu consecrationem religione tenerentur. Polluerunt sanctuaria mea, inter sanctum & profanum non habuerunt distantiam; inter pollutum & mundum non intellexerunt. At verò contra tùm maximè, aut certè tùm ex æquo sancti sint necesse est, aut omnino nunquam necesse est; nam si, ut dictum est, tenentur ordinandi ad sanctitatem propter divinam illam gratiam & potestatem, quæ novam affinitatem & unionem cum Christo Domino contrahunt; cur non ordinati ad eandem sanctitatem tenebuntur, cum eadem potestas eademque affinitas semper maneat, sintque semper velut alii Christi de quibus dicit Dominus, Nolite tangere Christos meos, & si tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei. Esto non sit novum & distinctum peccatum quòd in peccato sint, sicut distinctum peccatum esset si in peccato susceperant ordinem, nisi eum in peccato etiam suum illum ordinem seu ministerium exercerent: non desinit tamen eadem obligatio peccati evitandi seu sanctitatis conservandæ, quòd eadem ipsa obligationis ratio manifestè valet æquè post atque ante ordinationem, sive

Ezech. 22.

Ps. 104.

Zacch. 2.

ante susceptum ordinem. *Audite me Levita & sanctificamini, mundate domum Domini, auferite omnem immunditiam de sanctuario. Nam ab immundo quid mundabitur?* 2. Par. 29. Eccles. 34.

III. PUNCTUM.

In qua ergo Sanctitate ordinandus esse debet, debet ordinatus semper esse. Quia eadem ratio dignitatis, quæ in sacro est ordine, sanctitatem ex æquo requirit, sive dum ordinatur sacerdos, sive dum ordinatus est. *Mundamini quæ a fertis vasa Domini;* quantò magis qui estis vasa Domini. Et cum multa ex sacra Scriptura, ex sacris Conciliis, ex Decretis, ex Patribus & ex ratione sint, unde se ad eam munditiam & sanctitatem excitare possint & debeant cum divina gratia; tum verò ex seipsis hoc motivum sumant, cogitando quales primò accesserint ordinandi; quænam eos ratio sic movebat ad dignè accedendum, num eadem modò æquè & magis valeat? An pro ipso tantum tempore quo erant consecrandi sive ordinandi, sanctitatem assumpserant, an pro reliquo vitæ spatio? Respondeant neque dissimulent; si primùm dicunt: sanctitatis fictio est & simulatio, de qua severè Sapiens: *Ne sis incredibilis timori Domini, & ne accesseris ad illum duplici corde. Ne fueris hypocrita in conspectu hominum, & non scandalizeris in labiis tuis. Attende in illis ne fortè cadas, & adducas anima tua in honorationem, & revelet Deus absconsa tua, & in medio synagoga elidat te: quoniam accessisti malignè ad Dominum, & certuum plenum est dolo & fallacia.* Si secundum respondent, cur datam fidem violant? cur infideles se & perfidos Christo faciunt? *Quoniam si inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique. Tu verò homo unanimes, dux meus, & notus meus, qui simul mecum dulces capielas cibos; in domo Dei ambulavimus cum consensu.* Eccles. 1. Ps. 54.

Quod si timebant novum peccatum suscipiendo sacrum ordinem in peccato, cur non etiam novum timeant, peccando in ordine, vel contra votum castitatis, quod infert duplex peccatum, vel contra quodvis aliud quod infert scandalum, vel quoquo modo peccetur à sacerdote, tantò semper videtur peccati gravius, quantò magis videbatur, minus esse peccandum. Hinc aptè sanctus Hieronymus: *Grandis dignitas sacerdotum, sed grandis* In c. 43. Ezech.

THINA

ruina eorum si peccent: laetentur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum: non est tanti gaudii excelsa tenuisse, quanti meroris de sublimiori corruisse.

1. Pass. c. 2.

Sanctus quoque Gregorius: Hinc quoque scriptum est per Prophetam: Laqueus ruinae populi mei, sacerdotes mali. Hinc rursus de sacerdotibus malis per Prophetam Dominus dicit: Facti sunt domui Israel in offendiculum iniquitatis. Nemo quippe amplius in Ecclesia nocet, quam qui perverse agens, nomen vel ordinem sanctitatis habet delinquentem. Namque hunc nemo re-

darguere praesumit, & in exemplum culpa vehementer extenditur, quando pro reverentia ordinis peccator honoratur. Indigni autem quique tanti reatus pondera fugerent, si veritatis sententiam sollicita cordis aure pensarent, qua ait: qui scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt, melius erat ei ut ligaretur mola asinaria in collo ejus, & projiceretur in profundum maris. Per molam quippe asinariam, secularis vite circuitus ac labor exprimitur, & per profundum maris, extrema damnatio designatur.

CONSIDERATIO SEPTIMA. QUO DIE PRIMUM SACRUM Sacerdos offert.

Hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, Rom. 12.

VERITAS PRACTICA.

Sacerdos sic cum Christo sacrificet, ut sit ipse sicut Christus, sacrificans & sacrificium.

Ratio est, quia Sacerdos in ratione ministerii sui, debet se Christo similem reddere, quantum quidem potest cum gratia.

Sed potest esse cum Christo simul sacrificium, sicut cum ipse est sacrificans, nec potest melius illum assimilare quam si cum Christo sic sacrificet.

Ergo sic cum Christo sacrificet, ut sit ipse sicut Christus sacrificans & sacrificium.

I. PUNCTUM.

Quanta dignum preparatione sit illud divinum opus, quod Sacerdos aggreditur, res ipsa loquitur; sed in quo potissimum consistat illa preparatio non ita forte liquet. Hæc certe inter alias aptissima videbitur accuratè meditati, si Sacerdos sic se apert cum gratia, faciendo sacro, ut sit ipse sicut Christus sacrificans & sacrificium. Ratio similitudinis fundatur in ratione ministerii & præsertim illius sacro-sancti quod missa dicitur, & quod, cum indivisim à Christo & à Sacerdote simul exerceatur, debet Sacerdos quantum quidem potest cum gratia se Chri-

sto similem reddere

Idcirco præcipuè Sacerdotes dicuntur filii Dei; *Afferre Domino filii Dei, afferre Domino* Ps. 28.

filios arietum. Quia videlicet, ut ait sanctus Basilius in hunc versum, *Verò Dei Filio similes esse debent, qui solus potuit acceptum Patri offerre sacrificium,* & qui Sacerdotes instituit ut idem secum sacrificium jugiter continuarent usque ad finem sæculi. Quapropter Sacerdos ille Dei summi Melchisedech singulariter ab Apostolo dicitur, *assimilatus Filio Dei,* quia præter cæteros Sacerdotes, qui Christum præcesserunt, præcipuam cum Christo retulit similitudinem. At verò quænam erat illa similitudo: quænam illa erant in quibus similes existerent? Hoc est valde observandum, non enim propterea tantum Melchisedech dicitur similis filio Dei, quod panem & vinum obtulit sicut Christus, sed ob multas alias convenientias quæ ab Apostolo memorantur, ut videlicet intelligant Evangelici Sacerdotes sibi satis non esse ad hanc similitudinem cum Christo exhibendam, si duntaxat cum Christo sacrificent in altari: sed quàm ultra potest extendi similitudo, tantum curi debeant cum gratia, ut nihil omittant, quo minus hanc similitudinem plenè assequantur.

Et certè cum tantæ dignitatis sit sacrum illud munus quod obeunt Sacerdotes, dum missam celebrant, quid tandem satis dignum

& satis conveniens tanto muneri facere poterunt? At saltem quod possunt non omitant: ut si quid desit, sit potius potestatis defectus, quam voluntatis. Nonne id æquum?

2. *Maccb.* Nonne ita sentis? Nonne velles posse plura?
1. at illa saltem que potes, ut ex iis sis, qui corde
Exodi 35. magno & volenti animo Deum colunt, suasque illi primitias mente promptissima atque devota offerunt.

II. PUNCTUM.

Sed Sacerdos potest esse cum Christo simul sacrificium, sicut cum ipso est sacrificans, nec potest melius illum assimilare, quam se se cum Christo sic sacrificet.

Cogitandum hic primò quid sit se sacrificare cum Christo, nempe sibi suisque omnibus inordinatis affectibus velle mori, adeo ut sicut panis in corpus Christi, & vinum in sanguinem convertuntur, aut sicut ipse Christus Dominus se totum immolat; ita planè Sacerdos quantum ad vitam sensualem & animalem totus immoletur, ne jam non deficiatis & ductu naturæ corruptæ moveatur, sed rationis & gratiæ divino motu. Sic sanctus Paulinus illud divi Apostoli explicans, *In carne non estis, sed in spiritu: CARO*, inquit, *transit in spiritum non substantiæ commutatione sed vite: quasi diceret, in hoc est sacrificium carnis, non ut caro mutetur in spiritum, sed carnalis vita in spiritualem.*

Et ne putet Sacerdos id esse novum aliquid & nimis sublime, perpendat quod ipse orans in altari dicit, expansis supra Calicem manibus: *Hanc igitur oblationem quam tibi offerimus, acceptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris; quid est rationabilem esse oblationem? respondet sanctus Thomas, id esse per quam à bestiali sensu exuamur: illudque ipsum quod Apostolus omnibus Christianis commendat, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum. Et nolite conformari huic saeculo, sed reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta. Et rursus: Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus, perficientes sanctificationem in timore Domini. Hoc est seipsam immolare: hoc est sacerdotium sanctum, hoc est offerre spirituales hostias, acceptabiles Deo per Iesum Christum, sicut ait sanctus Petrus; hoc est quod tam facile possumus*

cum gratia, quam peccatum evitare: cum in eo perfecte evitando tota sit praxis & executio hujus spiritualis sacrificii.

Sed quod est primum considerandum, nihil restat ex nostra parte quòd propius ad hanc Christi similitudinem accedamus; nam præterquam quod ista immolatio, virtutem omnem, atque universam sanctitatem, qua Christo similes reddimur, comprehendit; hoc insuper singulare habet, ut in materia subiecta ten in re de qua est quæstio, similitudo conveniens tota reperitur. Sicut enim efficacia in dicendo magis propria similitudo esset tum Christo predicante; aut suavitas morum cum ipso conversante: sic cum ipso seipsum sacrificante nihil simili, nihil aptius & convenientius quam sacrificium fieri. Hoc est quod innuebat Sapiens ex septuaginta Interpretum versione: *Quando sederis ut comedas cum Principe, diligenter attende qua apposita sunt ante faciem tuam: & statue cultum in gutturo tuo, sciens quoniam oportet te talia præparare; NEMPE*, ut ait Salazar, *sicut Christus Dominus se hic sacrificat & jugulat, ita oportet te dare totum. Vide hunc Interpretem, & Tr. 2. c. 2. Molinam Cathusianum, qui de his fufus differunt, ex sanctis Patribus. Mentis nostras Dom. 15. & corpora possideat qua sumus Domine, doni carnis operatio, ut non noster sensus in nobis, sed jugiter ejus proveniat effectus. Sic aptè orat Ecclesia.*

III. PUNCTUM.

Igitur sic Sacerdos cum Christo sacrificet, ut sit ipse, sicut Christus, sacrificans & sacrificium. Quia sic plenitatem quam possit referre similitudinem cum Christo referet, qua quidem similitudine sicut nihil est honorificentius, ita nec quiddam utilius, nec Deo gratius. Sicut in holo: austro arietum & taurorum, & sicut in mollibus agnorum pinguium, sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie ut placeat tibi: & nunc sequimur te in toto corde. Hoc nempe est sacrificium quod æquivalet omnibus, sic se offerre. Sic porro in fornace loquebantur tres pueri: at quantum verius de spirituali sacrificio sacerdotis, juncto cum Eucharistico dici debet; cum sic revera Sacerdos sequatur Dominum in toto corde, sese immolando sicut Christus se immolat: & sic unum & idem sacrificium fiat ex Christo & Sacerdote, sicut unus ex utroque sit sacerdos & sacrificans. Hoc est verè adorare Deum in spiritu, & veritate,

Ep. 4.
Mon. 6.

3. p. q. 83.
n. 4. ad 7.

Rom. 12.

2. Cor. 7.

2. Pet. 2.

Daniel. 2.

Joan. 4.

Serm. de
natalis
Domini.

veritate, quemadmodum sancti Patres interpretantur, non modo de reali & incruento sacrificio, quod Christus offert cum sacerdote, sed de spirituali quod sacerdos offert cum Christo. Sic inter alios S. Athanasius: *Veri adoratores, inquit, sunt illi, qui sic vivunt ut ipsi de domibus, de corporibus, de operibus, de verbis, de cogitationibus templa & sacrificia faciant.*

Quanti sit autem meriti sic se offerre, docet S. Augustinus his verbis: *sunt multi qui vorvent, alius pallam, alius oleum, alius ceram ad luminaria noctis, alius ut vinum non bibat per aliquot annos, alius ut jejunia certo tempore faciat, alius ut carnes non comedat: non est istud votum optimum, nec perfectum, adhuc melius volo. Non eligit Deus nec speciem tuam, nec oleum tuum, nec jejunium tuum, sed hoc quod te redemit, ipsum offer, hoc est animam tuam. Et si interroges me, quomodo animam meam, quam ipse habet in potestate, offeram? Respondebo tibi, quomodo: moribus sanctis, cogitationibus castis, operibus fructuosiss, avertendo à malo, & convertendo ad bonum.*

Quam verò sit necessarium Sacerdoti sic se offerre, sic paucis S. Gregorius Nazianzenus: *Nemo, inquit, sacrificio dignus est, nisi qui prius seipsum hostiam viventem & sanctam Deo exhibuerit; quia scilicet nimis indignum & nimis alienum à statu sacrificantis Sacerdotis qui*

sanctam & Divinam illam Christi vitam manibus suis immolet, si suam vilem atque animale vitam mactare nolit. Si de naturali vita tum ageretur, certè illam Christo si resposceret, negare justè non posset: at quantò minus sensualem vitam, quam nunquam vivere oporteret, etiam si Sacerdos non esset aut sacrificium non offerret? *Absit ut fugiamus, inquit Judas Machabeus, & si appropiaris tempus nostrum, moriamur in virtute propter fratres nostros, & non inferamus crimen gloriae nostrae. Crimen profectò inferitur gloriae tui Sacerdotii & Sacrificii, si dum Christus pro te & per te moritur, sacramentalem illam, quam vivit, vitam immolando: tu mortem fugis, nec judicas illum satis dignum, cui miseram vitam tuam tradas in spiritualem & divinam convertendam! Eamus & nos & moriamur cum eo.*

Satius esset nullo die velle vivere, quam non omni die, sic velle cum Christo mori.

*Declaratur hac Veritas in 3. p. Feria 5. hebdomadae.
2. Cui conformis hac est, in 2. p. Fer. 5. Septuagesima.*

Ingratus est tanti beneficii, qui se tantum ex parte immolat, se totum immolante Christo.

CONSIDERATIO OCTAVA, QVO DIE RELIGIOSVS INDVITVR Habitus.

Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis, & indumento justitiae circumdedit me: quasi sponsum decoratum corona, & quasi sponsam ornatum monilibus suis. II. 61.

VERITAS PRACTICA.

Non est in novo habitu novum cordis gaudium, sed in novo corde.

Ratio est, quia novum illud gaudium, quod percipitur hodie in sumendo habitu religioso, non est nisi à gratia vocationis.

Sed illa vocationis gratia non est in novo practice habitu, sed in novo corde sumentis habitum.

Ergo non est in novo habitu novum illud cordis gaudium, sed in novo corde; in corde scilicet ejus novum, qui deponendo habitum saecularem deponit saeculares omnes affectus, & induendo religiosum, simul induit affectus omnes suo conformes instituto.

I. PUNCTUM.

Sanctus Augustinus agens de pace seu 19. Cap. 11. gaudio spirituali, tale esse ait bonum, ut in rebus terrenis atque mortalibus nihil gra-

Ad fratres in eremo Serm. 2.
 ius soleat audiri, nihil desiderabilius concupisci, nihil postremo possit melius inveniri. Et alibi se se apertius explicans: Scire, inquit, debetis quod quaedam sunt bona, quae non sunt jucunda, quaedam autem jucunda, quae non sunt bona; verbi gratia, bona sunt jejunia, vigilia, macerationes & similia; haec enim bona sunt sed non jucunda, quia caro in his non incundatur sed laeditur: jucunda quippe sunt ebrietates, comessationes, sed non sunt bona: vix poteris reperire in praesenti unum quod sit bonum & jucundum: cupis tamen illud invenire? persequere pacem & amplectere eam, haec est enim sola virtus qua habet bonum & jucundum. Quasi diceret, hoc est plenius & cumulatius in tuo genere bonum, quod possideatur in terris, quia quod aliis deest, in eo uno reperitur, nempe ut sit verum simul & sensibile bonum. Licet enim omnem sensum exuperet, ut ait Apostolus, non desinit tamen esse sensibile: sed non est sensuale, id est, non est sensibile modo sensuali, at modo quodam spirituali, qui est perfectior & sublimior quam ut possit explicari. *Phil. 4.* Absconditus est cordis homo, in incorruptibilitate quieti & modesti spiritus, qui est in conspectu Dei locuples, ait S. Petrus. *1. Pet. 3.*

Hoc est itaque gaudium, quod sentitur hodie in sumendo habitu religioso, hoc est bonum religionae vocationis tam suave, ut jam ex ipso ingressu sese reddat. Hoc est bonum supra omnia saeculi bona, quae si jucunda sunt, non sunt vera bona, & si quaedam vere bona reperirentur, non permittit saeculum illis frui. At vero in religione, jamjam ex ipso limine. *Ecclesi. 6.* In opere ipsius, aiebat Sapiens, exiguum laborabis, & cito edes de generationibus illius. *If. 61.* Propheta vero eximie: Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis, & indumento iustitiae circumdedit me. Nonne videtur ipse Novitius loqui? Nonne videtur tale suum indicare gaudium quale diximus, bonum scilicet & jucundum, bonum sensibile & bonam sensibilitatem? Gaudens, inquit, gaudebo in Domino, quasi diceret non est simplex gaudium sed geminum, non est oris gaudium sed cordis simul & oris, non est gaudium futurum sed praesens, non praesens transitorium sed permanens; id est praesens simul & futurum, gaudens gaudebo, quod nunc incipio, semper erit, quia illud est in Domino, qui fons est gaudii jugiter manans. Cur vero & unde tale

gaudium? Quia, inquit, induit me vestimentis salutis; O pretiosa vestimenta quae salutem meam continent! O jucunda dies quae his me vestimentis induit! O sancta indumenta, quae mihi a Domino sic parata sunt, ut me jam non esse meum sed Domini, cujus vestes induo, probe intelligam! Sic pluribus indulgeri posset affectui.

At vero ut fructuosior sit consideratio, diligenter indagandum, quomodo inde hodie ex sumpto habitu tale sentiat gaudium. Non enim simpliciter & praecise, ex novo habitu, novum est illud cordis gaudium; sed ex novo corde. Quae consideranda veritas duplicem afferet fructum. Primus, ut cognitâ verâ causâ gaudii, causam constanter retineamus, quae gaudium semper conferretur. Secundus, ut sic ametur gaudium, non propter se aut propter nos; sed propter illam nobilem & divinam causam unde effluit, ut sic magis ac magis purum & spirituale reddatur gaudium.

Ratio autem propositae veritatis plana est & expedita, cum dicitur sanctum illud gaudium, quod in sumendo habitu percipitur, non esse nisi a gratia vocationis, sive quod idem est, non esse nisi a Domino. Sicut enim non est nisi in Domino, non est nisi sanctum & spirituale, sic planè non est nisi a Domino, cui propterea David dicebat; *Psal. 4.* Dediti lætitiâ in corde meo. Solus ille est qui dat veram cordis lætitiâ, & sola est vera cordis lætitiâ que cum religioso sumitur habitu. Sic probatur unum ex alio, ut quàm verum est solam esse veram lætitiâ, quae percipitur hodie, tam certum sit, illam esse a Domino. Neque enim vera est lætitiâ quae non sit a Domino, neque alia potest esse lætitiâ quam vera & certa quae percipitur hodie cum novo habitu. Cum enim falsae lætitiæ tres esse possint tantum species, una carnis, alia mundi, alia dæmonis, profectò neutra trium harum potest obvolvi sacro religionis indumento. Non quidem carnis, aut mundi, quia renuntiat omnibus eorum curis & desideriis; atque ex consequenti non etiam dæmonis, quia non aliter facilius quàm per carnem aut mundum in nos agit. *Nihil in me sumpsit invenies cruenta bestia,* dicebat dæmoni S. Martinus: quod idem verè dici potest a quovis deserente mundum, si verè mundum deserit. Quamobrem superest, ut sola vera sit lætitiâ, solum illud sit gaudium, quod est fructus & unctio Spiritus, quod

Matth. 11. quod est centuplum promissum, quod est manna absconditum, quod est denique anticipata merces illius qui dixit, *venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, quod jugum suave est & onus ejus leve.* Si quid videretur oneris, rotæ sunt in curru quibus moveretur commodius, & alæ sunt in avibus quibus juvantur, non quibus impediuntur.

II. PUNCTUM.

Sed illa vocationis gratia non est in novo præcipue habitu, sed potius in novo corde sumentis habitum.

Sicut enim habitus non facit religiosum, sed cordis immutatio & conformatio ad illud religionis institutum quod suscipitur, sic planè vocationis gratia in hac cordis immutatione & novitate consistit. Quod ita verum est ut vocari aliquem à sæculo in religiosum statum, nihil aliud sit quam vocari ad hanc cordis mutationem & novitatem, ut qui naturali affectu mundana & sæcularia diligere, jam illa detestetur: & qui detestaretur aspera & humilia, jam illa velit amplecti, ac propterea sæculum deserat & religioso se aggreget instituto. Neque aliud concipi potest, quid sit respondere vel non respondere vocationi, quam si quis velit aut nolit cor suum sic immutari & novari, ut quæ amabat oderit, & quæ oderat amet. Sic aptè S. Gregorius; *vetusta vita protinus usus mutatur, ut anima superno spiritu afflata, & in summis appetat qua contempserat, & contemnat in infimis qua appetebat.* Ad hoc autem efficiendum, dicitur cor mutari & novari, quia de statu suo naturali, quo tendit in carnalia & terrestria dimovetur in alium statum, quo spiritualia quarat & celestia. *Dabo vobis cor novum & spiritum novum ponam in medio vestri, & faciam ut in præceptis meis ambuletis, & judicia mea custodiat & operemini.*

Nonne hoc est, de quo præcipue interrogatur Novitius, & de quo sincerè debet respondere, an scilicet sit ad illa paratus omnia quæ natura magis exhorret, nisi per divinam gratiam ad illa paratus esset? Et nonne huic propterea datur novitatus seu tempus probationis, quò & ipse religionem & ipsum probet religio, num constantem & perpetuam sic possit vitam producere? Si quando

denique, quis intepesceret & deasperis vel abjectis officiis quereretur, nonne illud est quod ipse sibi objiciat & repræsentet: *Elegi Ps. 83. abjectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum:* quasi diceret, nulla est de his conquerendi ratio, cum ego ipse ea ultro elegerim, eligendo istum vitam degendam statum, in quo essem abjectus & infimus. Hoc est potissimum in quo eligendo vocatio sita est, ad quod eligendum datur cor novum, & in quo denique retinendo, tota vertitur vocationis gratia.

III. PUNCTUM.

Non est igitur in novo habitu novum cordis gaudium, sed in novo corde; cum in vocationis gratia sit novum illud gaudium, & illa vocationis gratia sit in novo corde, quod profectò non gauderet in ingressu religionis, nisi novum esset & mutatum sicut dictum est, quia gaudium non nisi ex amore nascitur, atque adeo ut sit gaudium spirituale debet esse amor spiritualis; ut sit gaudium de mortificanda carne, debet esse odium carnis & amor spiritus, quod certè carnis odium & amor spiritus non esset in Novitio, nisi cor ejus mutatum esset. *Convertite me & convertar,* ait Propheta, *quia tu Dominus Deus meus: postquam enim convertisti me, egi penitentiam, & postquam ostendisti mihi, percussi femur meum.* **Q**UID in femore, nisi voluptas carnis accipitur, inquit S. Gregorius, *& quid est quod ait, postquam ostendisti mihi, percussi femur meum, nisi postquam superna spiritualiter vidit, omne quod in se inferius carnaliter vivebat extinxit, ut quanto magis summa patecerent, tanto amplius ima qua tenuerat non liberent.* Nam quanto incipit quisquo superius vivere, tanto & inchoat inferius interire.

Sicut enim mutata dicitur persona, quia mutatus est ejus vitæ status: sic etiam mutatus est vitæ status quia mutata est persona: sed utraque mutatio tum personæ tum status ut sit vera & sincera, cor mutatum esse debet: *Cor est primum vivens, & ultimum moriens;* hoc vulgare dictum de utraque vita, seu morte, tam naturali quam spirituali verè debet intelligi, sicut & illud Sapientis: *omni custodia serva cor tuum quia ex ipso vita procedit.* Quasi Novitio diceretur: quia nunc, quando sumitur habitus, cor est novum & in sua no-

mate

L. 27.

Mor. c. 13.

Ezech 36.

Ier. 31.

L. 25.

Mor. c. 16.

Prov. 4.

vitae integrum, spirituales sentis affectus, amore commoveris & gaudio: bene habet, hoc est suave Christi jugum, hæc est vitæ religiosæ suavitas; sed quamdiu putas sic suaviter vives? audi & crede. Quamdiu scilicet cor tuum conservabis in sua integritate & novitate. Hic est scopus propositæ veritatis, & totius finis discursus, ut quantum gaudere semper velis, tantum in hac novitate cordis persistas. Statim enim atque cor in veterascet, desinet gaudium. Tum autem in veterascet, quando aliter de rebus sentis ac modò sentis. Modò tibi omnia vana videantur præter Deum & salutem, & nihil tam abjectum in religione, quod non acceptes: si post aliter sentias & iudices, tum puta te in veteratum & ne miseris si te privatum gaudio sentias, quia non est gaudium nisi in corde novo, nisi in corde novitatem tuam conservante.

Mirum esset, si modò non gauderes, qui modò agnoscis bonum quod possides: sic plane potest, si non tibi sapit illud bonum; non est mirum si non gaudeas, imò mirum esset si gauderes, quia ut toties dictum est, gaudium ex amore, & amor ex apprehensione boni formatur: quamdiu manebit illa boni apprehensio quam modò habes, manebit ejus amor & manans inde gaudium: at quando illa desinet, desinant simul consequentes affectus.

Is. 24.

Ingemuerunt omnes qui latrabuntur corde, cessavit gaudium, inquit Propheta, quia videlicet ut ante dixit, transgressi sunt leges, mutaverunt jus, dissipaverunt fœdus sempiternum: uno verbo, non ii fuerunt corde qui prius erant. Scrutetur proinde vias suas, ait S. Bernardus. Et studia sua, qui promissum centupli gratiam sibi desse causatur, & videbit profecto se non omnia reliquisse, nec propterea miretur se non illud percipere, quod non est promissum nisi his qui relinquunt omnia, & inter omnia semetipsos. Quamobrem idem sanctus Pater ad se primò accedentes, & ad sumendum paratos habitum sic urgebat vehementius: Ago ergo qui relinquere universa disponis, te quoque inter relinquenda

In illa
verba: Ecce nos reliquimus omnia.

numerare memento. Imò verò maxime & principiter abnega temetipsum si deliberas sequi eum qui exinanivit propter te semetipsum: pone gravissimam sarcinam. pone asinariam molam, terrenam molem, pone illa quæ non hominum plane iuga, sed boum quæ tibi insipienter emisti. Alioqui sequi sponsum & venire ad nuptias spirituales, quinaria hac pressus & oppressus corporis sensualitate non poteris. Vide quæ plura prolequitur, & quæ opportuniùs referuntur in quarta parte, hebdomada decima septima, quæ tota est de suis relinquendis, aut semel relictis, nunquam resumendis: ubi quæ Religiosos spectant, & hoc præfens argumentum: hæc præter plures alias exhibentur veritates.

Nulli melius sunt omnia quam omnia relinquenti.

Plura dat Christo qui dat omnia, licet pauca & vilia, quam qui multa & pretiosa, non datis omnibus.

Væ Religioso non relinquenti omnia.

Sua omnia melius relinquit, qui se relinquit non relictis bonis, quam qui sua bona relinqueret, se non relictis.

Ne terreatur difficultate relinquendi omnia.

Minor est difficultas omnia relinquenti quam partem aliquam.

Qui se dicit sua omnia reliquisse, nec contentus vivit; mentitur, aut mendaciam facit Christum.

Nisi ab omni cupiditate voluntas, sicut ab omni errore intellectus, verè convertatur; vix ulla est vera conversio.

Hæc postrema proponitur in eadem 4. parte, Feria 2. Hebdom. 16. sequens autem in 3. parte, Feria 6. Hebdom. 8. & Feria 3. Hebdom. 13.

Non tam spectatur in divinis quid dones, quam quid non dones.

Non tam quid Christo afferas, quam quid à te non auferas.

FINIS SECUNDÆ PARTIS.

INDEX